

1) Ali, okulda sınıf başkanı olarak arkadaşlarının sorunlarını öğretmenine iletmekte; evde ise ailesine karşı sorumluluklarını yerine getirmektedir. Hafta sonları katıldığı spor kulübünde ise takım arkadaşlarıyla uyum içinde hareket etmektedir.

Bu durum Ali'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisini **en iyi şekilde yansıtır**?

- A) Aynı anda yalnızca tek bir role sahip olduğunu
- B) Farklı gruplarda farklı roller üstlenebildiğini
- C) Rollerinin zamanla değişmediğini
- D) Grupların birey üzerindeki etkisinin sınırlı olduğunu

2) Bir öğrenci, ailesiyle birlikteyken saygılı ve sorumluluk sahibiyken; arkadaş grubunda paylaşımcı, okulda ise kurallara uyan bir birey olarak davranmaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **gösterir**?

- A) Rollerimizin bulduğumuz gruba göre şekillendiğini
- B) Rollerimizin doğuştan değişmez olduğunu
- C) Toplumsal grupların bireyi etkilemediğini
- D) Ailenin birey üzerindeki etkisinin önemsiz olduğunu

3) Toplum içinde bireyler, farklı gruplara katılarak çeşitli görevler üstlenir. Bu görevler bireyin hem kendisini geliştirmesine hem de toplumla uyum içinde yaşamasına katkı sağlar.

Bu açıklamaya göre rollerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi **doğrudur**?

- A) Roller bireyin gelişimini etkilemez
- B) Roller toplumsal uyumu destekler
- C) Roller sadece yetişkinlikte kazanılır
- D) Roller bireyin özgürlüğünü kısıtlar

4) Bir toplumda ortak değerler ve kültürel bağlar güçlü olduğunda, insanlar arasında dayanışma ve yardımlaşma artar.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle **doğrudan ilişkilidir**?

- A) Millî kültürün toplumsal birlikteliği güçlendirmesi
- B) Ekonomik rekabetin artması
- C) Bireysel çıkarların ön plana çıkması
- D) Toplumsal grupların dağılması

5) Dil, tarih, sanat ve gelenekler bir toplumun ortak hafızasını oluşturur ve kuşaktan kuşağa aktarılır.

Bu açıklamaya göre millî kültürün **en temel işlevi** aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumu diğer milletlerden ayırmak
- B) Toplumsal birlik ve kimlik oluşturmak
- C) Ekonomik kalkınmayı hızlandırmak
- D) Siyasi yönetimi belirlemek

6) Geçmişte kurulan vakıflar; aşevleri, imarethaneler ve kervansaraylar aracılığıyla ihtiyaç sahiplerine yardım etmiş, toplumda dayanışma duygusunu güçlendirmiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin **kanıtı** olarak gösterilebilir?

- A) Vakıfların sadece ekonomik amaçlı olduğu
- B) Yardımlaşmanın kültürel bir değer olduğu
- C) Vakıfların yalnızca devlet tarafından kurulduğu
- D) Vakıfların günümüzde işlevini yitirdiği

7) 15 Temmuz ve 6 Şubat depremleri sonrasında halkın yardımlaşma ve dayanışma içinde hareket etmesi, millî birlik duygusunu güçlendirmiştir.

Bu örnekler aşağıdakilerden hangisini **en iyi açıklar**?

- A) Toplumsal sorunların çözümsüz olduğunu
- B) Kriz anlarında toplumsal dayanışmanın önemini
- C) Bireysel çabaların yetersiz kaldığını
- D) Yardımlaşmanın sadece geçmişte kaldığını

8) Bir öğrenci, çevre kirliliğinin artmasının hem insan sağlığını hem de canlı yaşamını tehdit ettiğini fark ederek geri dönüşüm çalışmalarına katılmaktadır.

Bu davranış aşağıdakilerden hangisine **örnek gösterilebilir**?

- A) Toplumsal soruna duyarlı birey olma
- B) Ekonomik kazanç sağlama
- C) Geleneksel değerleri koruma
- D) Tarih bilinci kazanma

9) Sanayi atıkları ve plansız kentleşme, çevre sorunlarının artmasına neden olmaktadır. Bu sorunların çözümü yalnızca devletin değil bireylerin de sorumluluğundadır.

Bu açıklama aşağıdaki sonuçlardan hangisini **destekler**?

- A) Çevre sorunları bireyleri ilgilendirmez
- B) Toplumsal sorunların çözümünde iş birliği gereklidir
- C) Çevre kirliliği sadece doğal nedenlere bağlıdır
- D) Çevre sorunları çözülemez

10) Göç eden insanlar, yeni yerleştikleri bölgelerde sosyal ve kültürel uyum sorunları yaşayabilmektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine **örnek oluşturur**?

- A) Toplumsal sorunların bireyleri etkilemesine
- B) Kültürel bağların tamamen yok olmasına
- C) Göçün her zaman olumlu sonuçlar doğurmasına
- D) Göçün sadece ekonomik nedenlere dayanmasına

11) Dünya üzerinde farklı iklim tiplerinin görülmesi, insanların yaşam biçimlerini ve ekonomik faaliyetlerini etkilemektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **gösterir**?

- A) İklimin insan yaşamı üzerindeki etkisini
- B) İklimin sadece doğal çevreyi etkilediğini
- C) İklimin zamanla değişmediğini
- D) İklimin kültürel hayatla ilgisi olmadığını

12) Ekvatorial bölgelerde yıl boyunca sıcaklık farklarının az olması, tarım faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle **ilişkilidir**?

- A) Matematik konum
- B) Beşerî faaliyetler
- C) İklim özellikleri
- D) Yerel saat farkları

13) Kutup bölgelerinde yaşayan insanlar, soğuk iklim koşullarına uygun yaşam tarzları geliştirmiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **kanıtlar**?

- A) İnsanların doğayı tamamen kontrol edebildiğini
- B) İnsanların çevre koşullarına uyum sağladığını
- C) İklimin insanlar üzerinde etkisinin olmadığını
- D) Coğrafyanın toplumu etkilemediğini

14) Bir bölgede tarım yerine hayvancılığın yaygın olması, o bölgenin iklim ve yer şekilleriyle ilişkilidir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi **doğrudur**?

- A) Ekonomik faaliyetler çevreden bağımsızdır
- B) Coğrafi koşullar insan faaliyetlerini etkiler
- C) İnsanlar her yerde aynı ekonomik faaliyeti yapar
- D) İklim sadece doğal çevreyi etkiler

15) Muson ikliminin görüldüğü bölgelerde yaz yağışlarının fazla olması, tarım ürünlerini doğrudan etkilemektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine **örnek gösterilebilir**?

- A) İklimin beşerî faaliyetler üzerindeki etkisine
- B) Beşerî faaliyetlerin iklimi belirlemesine
- C) Kültürün iklimi şekillendirmesine
- D) İklimin sadece bitki örtüsünü etkilemesine

16) Bir bölgede nüfusun yoğun olmasının nedenleri arasında iklimin elverişli olması ve ulaşım imkânlarının gelişmiş olması yer almaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **en iyi açıklar**?

- A) Nüfusun rastgele dağıldığını
- B) Doğal ve beşerî faktörlerin nüfusu etkilediğini
- C) Nüfusun yalnızca ekonomik nedenlerle arttığını
- D) Nüfusun çevreyle ilgisinin olmadığını

17) Çöllerde yerleşmenin seyrek olmasının temel nedenleri arasında su kaynaklarının azlığı ve aşırı sıcaklıklar bulunmaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle **ilişkilidir**?

- A) Kültürel etkileşim
- B) İklim ve doğal çevre koşulları
- C) Tarihsel süreç
- D) Teknolojik gelişmeler

18) Bir ülkede farklı iklim tiplerinin görülmesi, tarım ürün çeşitliliğini artırmaktadır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki sonuçlardan hangisine **ulaşılabilir**?

- A) İklim tarımı etkilemez
- B) Tarım tek tiptir
- C) İklim ekonomik faaliyetleri etkiler
- D) Tarım sadece teknolojiye bağlıdır

19) İnsanlar yaşadıkları çevreye uygun evler inşa ederek yaşamlarını sürdürmektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin **göstergesidir**?

- A) İnsanların çevreye uyum sağlamasının
- B) Çevrenin insanı etkilemediğinin
- C) Mimari yapıların rastgele oluştuğunun
- D) Kültürün çevreden bağımsız olduğunun

20) Bir bölgede ulaşımın gelişmesi, ticaretin ve kültürel etkileşimin artmasına katkı sağlar.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **destekler**?

- A) Ulaşımın toplumsal ve ekonomik hayatı etkilediğini
- B) Ulaşımın sadece ticareti etkilediğini
- C) Ulaşımın nüfusa ilgisinin olmadığını
- D) Kültürel etkileşimin ulaşım dışı faktörlere bağlı olduğunu

21) Dünya üzerinde farklı iklim tiplerinin görülmesi, insanların giyim tarzından yaptıkları ekonomik faaliyetlere kadar birçok alanı etkilemektedir. Örneğin soğuk iklim bölgelerinde kalın giysiler tercih edilirken, sıcak iklim bölgelerinde ince ve açık renkli giysiler kullanılmaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **en iyi açıklar**?

- A) Kültürün iklimi belirlediğini
- B) İklimin insan yaşamı üzerindeki etkisini
- C) İklimin zamanla değişmediğini
- D) İnsanların çevreyi tamamen kontrol ettiğini

22) Kutup bölgelerinde yaşayan insanlar, aşırı soğuklara karşı özel konutlar inşa etmiş ve yaşamlarını buna göre düzenlemiştir.

Bu örnek aşağıdakilerden hangisine **kanıt oluşturur**?

- A) İnsanların doğayı değiştirdiğine
- B) İnsanların çevre koşullarına uyum sağladığına
- C) Çevrenin insanlar üzerinde etkisiz olduğuna
- D) Yer şekillerinin kültürü etkilemediğine

23) Bir bölgede tarım faaliyetlerinin sınırlı, hayvancılığın yaygın olması; iklim koşulları ve yer şekilleriyle doğrudan ilişkilidir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki yargılardan hangisi **doğrudur**?

- A) Ekonomik faaliyetler çevreden bağımsızdır
- B) Coğrafi koşullar insan faaliyetlerini etkiler
- C) İnsanlar her yerde aynı geçim kaynağını seçer
- D) İklim yalnızca bitki örtüsünü etkiler

24) Muson ikliminin görüldüğü bölgelerde yaz aylarında yağışların artması, tarımsal üretimi doğrudan etkilemektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine **örnek gösterilebilir**?

- A) Beşerî faaliyetlerin iklimi belirlemesine
- B) İklimin beşerî faaliyetler üzerindeki etkisine
- C) Kültürün iklimi şekillendirmesine
- D) Teknolojinin iklimi ortadan kaldırmasına

25) Bir bölgede nüfusun yoğun olmasında; elverişli iklim koşulları, verimli tarım alanları ve ulaşım imkânlarının gelişmiş olması etkili olmaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **gösterir**?

- A) Nüfusun rastgele dağıldığını
- B) Doğal ve beşerî faktörlerin nüfusu etkilediğini
- C) Nüfusun sadece ekonomik nedenlere bağlı olduğunu
- D) Nüfusun çevreyle ilgisinin olmadığını

26) Çöl bölgelerinde yerleşmenin seyrek olmasının temel nedenleri arasında su kaynaklarının azlığı ve aşırı sıcaklıklar yer almaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle **doğrudan ilişkilidir**?

- A) Tarihî gelişmeler
- B) İklim ve doğal çevre koşulları
- C) Kültürel etkileşim
- D) Teknolojik yetersizlik

27) Bir ülkede farklı iklim tiplerinin görülmesi, tarım ürünlerinin çeşitlenmesini sağlamaktadır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki sonuçlardan hangisine **ulaşılabilir**?

- A) Tarım sadece teknolojiye bağlıdır
- B) İklim ekonomik faaliyetleri etkiler
- C) Tarım her yerde aynıdır
- D) İklim tarımı etkilemez

28) İnsanlar yaşadıkları çevreye uygun evler yaparak barınma ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Karadeniz'de ahşap evler yaygınken, Güneydoğu Anadolu'da taş evler tercih edilmektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin **göstergesidir**?

- A) Mimari yapıların rastgele oluştuğunun
- B) İnsanların çevreye uyum sağladığının
- C) Kültürün çevreden bağımsız olduğunun
- D) İklimin insan yaşamını etkilemediğinin

29) Bir bölgede ulaşım imkânlarının gelişmesi, ticaretin artmasına ve kültürel etkileşimin hızlanmasına katkı sağlamaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **destekler**?

- A) Ulaşımın toplumsal ve ekonomik hayatı etkilediğini
- B) Ulaşımın sadece ticareti etkilediğini
- C) Ulaşımın nüfusla ilgisinin olmadığını
- D) Kültürel etkileşimin ulaşımından bağımsız olduğunu

30) İnsanların çevreyi bilinçsiz kullanması, doğal dengenin bozulmasına ve çevre sorunlarının artmasına yol açmaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine **örnek gösterilebilir**?

- A) İnsan-çevre etkileşimine
- B) Doğanın insanı etkilemesine
- C) İklimin sabit olmasına
- D) Doğal çevrenin değişmezliğine

31) Bir bölgede görülen iklim koşulları; insanların beslenme alışkanlıklarını, giyim tarzlarını ve hatta kullandıkları ulaşım araçlarını etkilemektedir. Örneğin kar yağışının fazla olduğu bölgelerde kış lastiği kullanımı zorunlu hâle gelmiştir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **en iyi açıklar**?

- A) İklimin yalnızca doğal çevreyi etkilediğini
- B) İklimin günlük yaşamı doğrudan etkilediğini
- C) İnsanların çevreyi tamamen kontrol ettiğini
- D) Teknolojinin iklimi etkisiz hâle getirdiğini

32) Bir bölgede sanayi faaliyetlerinin gelişmesiyle birlikte hava ve su kirliliği artmış, bu durum insan sağlığını olumsuz etkilemiştir.

Bu örnek aşağıdakilerden hangisine **kanıt oluşturur**?

- A) Doğal çevrenin insan faaliyetlerinden etkilenmediğine
- B) İnsan faaliyetlerinin çevre sorunlarına yol açabildiğine
- C) Çevre sorunlarının yalnızca doğal nedenlerle oluştuğuna
- D) Sanayileşmenin çevreyle ilgisinin olmadığını

33) Nüfusun yoğun olduğu bölgelerde konut ihtiyacının artması, tarım alanlarının azalmasına neden olabilmektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **gösterir**?

- A) Nüfusun çevreyi etkilemediğini
- B) Beşerî faaliyetlerin doğal çevreyi etkileyebildiğini
- C) Tarımın her koşulda devam ettiğini
- D) Yerleşmenin çevreyle ilgisinin olmadığını

34) İnsanların yaşadıkları bölgelerde doğal afetlere karşı önlem almaları, çevre bilincinin geliştiğini göstermektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine **örnek gösterilebilir**?

- A) Doğal çevrenin insanı etkilemesine
- B) İnsanların çevreye uyum ve önlem geliştirmesine
- C) Doğal afetlerin önlenemez olmasına
- D) İnsan faaliyetlerinin etkisizliğine

35) Bir bölgede rüzgâr enerjisinden yararlanılması, doğal kaynakların bilinçli kullanımına örnek oluşturmaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **destekler**?

- A) Yenilenebilir enerji kaynaklarının önemini
- B) Doğal kaynakların sınırsız olduğunu
- C) Enerji üretiminin çevreye zarar vermediğini
- D) Teknolojinin çevreyle ilgisinin olmadığını

36) Bir ülkede farklı iklimlerin görülmesi, turizm faaliyetlerinin çeşitlenmesine katkı sağlamaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin **sonucu** olarak değerlendirilebilir?

- A) Turizmin yalnızca deniz kenarında yapılması
- B) İklimin ekonomik faaliyetleri etkilemesi
- C) Turizmin iklimden bağımsız olması
- D) Turizmin sadece yaz aylarında yapılması

37) Bir bölgede ormanların bilinçsiz şekilde yok edilmesi, sel ve toprak kayması gibi doğal afetlerin artmasına neden olmuştur.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **en iyi açıklar**?

- A) Doğal afetlerin sadece iklimle ilgili olduğunu
- B) İnsanların çevreye verdiği zararın sonuçlarını
- C) Afetlerin önlenemez olduğunu
- D) Ormanların çevreyle ilgisinin olmadığını

38) Ulaşım ağlarının gelişmesiyle birlikte farklı bölgeler arasında ticaret ve kültürel etkileşim artmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **destekler**?

- A) Ulaşımın yalnızca ekonomik hayatı etkilediğini
- B) Ulaşımın sosyal ve kültürel etkileşimi artırdığını
- C) Ulaşımın nüfusla ilgisinin olmadığını
- D) Kültürlerin ulaşımından bağımsız geliştiğini

39) Bir bölgede yer şekillerinin engebeli olması, tarım alanlarının sınırlı kalmasına neden olmuştur.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle **ilişkilidir**?

- A) Beşerî faaliyetlerin rastgele oluşması
- B) Yer şekillerinin ekonomik faaliyetleri etkilemesi
- C) İklimin yer şekillerini belirlemesi
- D) Tarımın çevreden bağımsız olması

40) Çevre sorunlarının çözümünde bireylerin geri dönüşüm yapması, enerji tasarrufuna dikkat etmesi ve çevreyi koruyucu davranışlar sergilemesi önemlidir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **en iyi ifade eder**?

- A) Çevre sorunlarının yalnızca devletin sorumluluğunda olduğunu
- B) Çevre sorunlarının çözümünde bireylere de görev düştüğünü
- C) Çevre sorunlarının çözümsüz olduğunu
- D) Çevre bilincinin gereksiz olduğunu

41) İlk Türk devletlerinde töre, toplum düzenini sağlayan yazısız hukuk kuralları olarak kabul edilmiştir. Törenin herkes için bağlayıcı olması, toplumda düzenin sağlanmasına katkı sağlamıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **gösterir**?

- A) Hukukun yalnızca yazılı kurallara dayandığını
- B) Toplumsal düzenin kurallarla sağlandığını
- C) Devlet otoritesinin zayıf olduğunu
- D) Törenin sadece yöneticileri bağladığını

42) Kurultay, Türk devletlerinde önemli kararların alındığı bir danışma meclisi olarak görev yapmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin **kanıtı** olarak gösterilebilir?

- A) Demokratik anlayışın izlerine rastlandığını
- B) Yönetimin tamamen mutlak olduğunun
- C) Halkın yönetime katılmadığının
- D) Kuralların keyfî belirlendiğinin

43) İlk Türk devletlerinde hükümdarın yetkileri töre ile sınırlandırılmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **destekler**?

- A) Hükümdarın sınırsız yetkilere sahip olduğunu
- B) Hukukun devlet yönetiminde etkili olduğunu
- C) Yönetimde keyfiliğin yaygın olduğunu
- D) Devlet düzeninin zayıf olduğunu

44) İslam medeniyetinde bilim insanları; matematik, tıp, astronomi ve kimya gibi alanlarda önemli çalışmalar yapmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **en iyi açıklar**?

- A) Bilimin yalnızca Avrupa'da geliştiğini
- B) İslam medeniyetinin insanlığın ortak mirasına katkı sağladığını
- C) Bilimsel çalışmaların dinle geliştiğini
- D) Bilimin sadece teorik kaldığını

45) Beytü'l Hikme'de yapılan çeviri faaliyetleri sayesinde Antik Yunan eserleri korunmuş ve sonraki medeniyetlere aktarılmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine **örnek gösterilebilir**?

- A) Kültürel mirasın korunmasına
- B) Bilimsel gelişmenin dumasına
- C) Sadece dinî çalışmaların yapılmasına
- D) Bilginin gizli tutulmasına

46) İslam dünyasında kurulan medreseler, eğitimin sistemli hâle gelmesine katkı sağlamıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **destekler**?

- A) Eğitimin bireysel çabalara bırakıldığını
- B) Eğitim kurumlarının geliştiğini
- C) Bilimin önemsenmediğini
- D) Eğitimin sadece dinî alanda yapıldığını

47) El-Cezeri'nin su saatleri ve otomatik makineler üzerine yaptığı çalışmalar, mühendislik alanında önemli gelişmelere zemin hazırlamıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **gösterir**?

- A) Teknolojinin yalnızca modern çağda geliştiğini
- B) İslam bilginlerinin teknolojiye katkı sağladığını
- C) Bilimsel çalışmaların sınırlı kaldığını
- D) Teknolojinin toplumla ilgisinin olmadığını

48) İlk Türk devletlerinde kadınların sosyal hayatta aktif rol alması, toplum yapısına dair önemli ipuçları vermektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini **destekler**?

- A) Toplumsal hayatta eşitliğin önemsendiğini
- B) Kadınların toplumdaki dışlandığını
- C) Sosyal hayatın sınırlı olduğunu
- D) Kültürün tek tip olduğunu

49) İslam medeniyetinde hastanelerin ücretsiz hizmet vermesi, sağlık alanında önemli bir anlayışı yansıtmaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin **göstergesidir**?

- A) Sağlığın ticari bir faaliyet olduğunun
- B) Sosyal devlet anlayışının geliştiğinin
- C) Sağlık hizmetlerinin sınırlı olduğunun
- D) Tıbbın gelişmediğinin

50) Türk ve İslam medeniyetlerinde ortaya konan eserlerin günümüze kadar ulaşması, ortak mirasın korunmasının önemini göstermektedir.

Bu durum aşağıdaki yargılardan hangisini **en iyi destekler**?

- A) Kültürel mirasın insanlığın ortak değeri olduğunu
- B) Kültürlerin birbirinden kopuk geliştiğini
- C) Tarihin günümüzü etkilemediğini
- D) Bilimsel gelişmelerin geçici olduğunu

CEVAP ANAHTARI

Soru	Cevap	Soru	Cevap
1	B	26	B
2	A	27	B
3	B	28	B
4	A	29	A
5	B	30	A
6	B	31	B
7	B	32	B
8	A	33	B
9	B	34	B
10	A	35	A
11	A	36	B
12	C	37	B
13	B	38	B
14	B	39	B
15	A	40	B
16	B	41	B
17	B	42	A
18	C	43	B
19	A	44	B
20	A	45	A
21	B	46	B
22	B	47	B
23	B	48	A
24	B	49	B
25	B	50	A